

Een telefoongesprek met Monty Roberts over de

SOLVANG – “Mijn doel is om de wereld beter achter te laten dan hoe ik hem aantrof, voor paarden en ook voor mensen”, zei Monty Roberts ooit. De als paardenfluisteraar bekend geworden paardentrainer uit Californië is nu 87 jaar oud en toen ik hem in een e-mail vroeg of ik hem mocht bellen om hem te interviewen over het feit dat er, vooral in Europa, steeds meer kritiek komt op de paardensport, schrok hij ervan. “Ik had nooit gedacht dat op mijn leeftijd nog een andere belangrijke missie op mijn pad zou komen. De paardensport moet blijven bestaan, maar we moeten het beter doen. We kunnen het beter doen. Het moet geweldloos.”

Over de auteur

Paardenkrant-medewerkster Dinette Neuteboom is een hippische wereldreiziger. Ze werkte jarenlang voor verschillende topsportstallen op het Winter Equestrian Festival in het Amerikaanse Wellington, bezocht de wilde Przewalskipaarden in Mongolië, reed Quarterhorses op de prairies van het Amerikaanse Wilde Westen, jonge springpaarden in Argentinië voor springruiter Ricardo Kierkegaard en Marleen Melchior en deed hetzelfde in China voor olympisch springruiter Li Zhen Qiang. Ze behaalde haar ORUN-diploma en heeft jarenlang lessen paardenhouderij en paardensport gegeven op AOC de Groene Welle (het huidige Zone-College).

Net als veel paardenmensen maakt zij zich zorgen over de toekomst van de paardensport en denkt ze veel na over het welzijn van paarden. Ze nam hierover contact op met Monty Roberts, de Amerikaanse paardentrainer (paardenfluisteraar), die een reputatie heeft als verdediger van welzijn van paarden. Dat leidde tot een bijzonder telefoongesprek.

Monty Roberts: “Iets verbieden is nooit de oplossing. Liefhebben is het antwoord. Op een liefdevolle manier iets doen met wie dan ook, met paarden en zelfs met onze eigen kinderen, is altijd beter dan geweld te eisen of geweld te gebruiken.”

FOTO JAMES OLIVER

plezier is (laten we het over het geldelijk gewin, ons ego of de eer nog maar niet hebben).

Aangeleerde hulpeloosheid

Maar of dat erg is? Ik denk van niet. Zo lang we maar echt goed zijn voor het paard. De welzijnsnormen zijn belangrijk, maar echt niet elk paard hoeft wat mij betreft in een paddock paradise te staan. Ze moeten wel lekker naar buiten kunnen. Dat vind ik althans. En als ze de hele dag buiten staan en 's nachts in een box van 3x3m verblijven in plaats van eentje van 4x4m, dan is dat volgens mij ook geen enkel probleem.

Wat ik wel moeilijk vind is te bepalen of de paarden het nou echt leuk vinden om met ons samen te werken, of dat dat een vorm van aangeleerde hulpeloosheid is, zoals de tegenstanders van de paardensport vaak zeggen. Ik denk van mezelf dat ik kan inschatten of een paard goed in zijn vel zit, of hij happy is. Maar wie zegt dat ik gelijk heb? Heeft hij zich neergelegd bij hoe wij hem behandelen en gedomesticeerd hebben en is hij binnen dat kader happy? Of is hij echt happy vanuit het wezen paard en vindt hij het prima om een paar uur per dag buiten te lopen en dan nog een uurtje met ons op zijn rug rond te hobbelen? Ik weet het niet. Ik hoop van wel.

Ruimte

Het argument dat we onze paarden zo ontzettend goed verzorgen met het beste voer, in kleine hoeveelheden over de dag verspreid, een magnetische deken, regelmatig aan de hand stappen en grazen, in de stapmolen, de beste veterinaire zorg, de beste hoefsmid, een bodyworker, een trainingsschema speciaal op het individuele paard afgestemd, de mooiste deken en het allerbeste zadel, is niet voldoende om de tegenstanders van de paardensport te overtuigen. Die

vinden al die dingen helemaal niet belangrijk. Zij vinden gewoon dat we er niet op moeten rijden en ze niet moeten beperken in hun natuurlijke gedrag.

Maar in hoeverre is dat nog mogelijk, dat natuurlijke gedrag? Is er niet veel te weinig ruimte in Nederland om paarden natuurlijk te houden? En als dat zo is, betekent dat dan dat we in Nederland geen paarden meer moeten houden? Ik denk van niet, maar de tegenstanders denken waarschijnlijk van wel.

Beter doen

Een andere vraag is of we de discussie met de tegenstanders wel aan moeten gaan. Ik weet het niet. Wel weet ik dat hun argumenten hout snijden. Ze hebben op veel punten gelijk. Uiteraard vind ik het belachelijk, verschrikkelijk en ontzettend gevaarlijk dat ze de baan inrennen tijdens een springwedstrijd, maar de reden waarom ze het doen is wel begrijpelijk. Wij moeten het als paardenwereld gewoon beter doen. Wij moeten serieuze stappen gaan nemen om het

door Dinette Neuteboom

Net zoals zo velen in paardenland, maak ook ik me zorgen over de toekomst van de paardensport. Ik ben er op mijn manier veel mee bezig en heb het er met veel mensen over. Vooral gelijkgestemden, dat

te zijn, in de stal en van achter mijn laptop. Maar ik zie té regelmatig situaties voorbij komen waarvan ik denk: zielig paard. Op basiswedstrijdniveau, op recreatief niveau, bij fokkers, bij liefhebbers met een paar Shetlanders achter het huis, maar ook op topsportniveau. Het is dan ook zo dat wanneer ik

met iemand in discussie zou moeten die tegen de paardensport is en dus voor het afschaffen ervan, dan zou ik ‘verliezen’. Ik kan geen betere argumenten aandragen voor de vraag waarom wij op paarden rijden en paarden houden en ermee fokken dan dat dat voor ons eigen

‘Als de paardensport verboden wordt, worden paarden wereldwijd de dood ingejaagd’

wel. Dus met mensen die vinden dat er veranderingen plaats moeten vinden en dat we als paardenwereld beter, liever, vriendelijker en zachter met onze paarden om moeten gaan.

Ik geniet van paardrijden en vind het heerlijk om met paarden bezig

Dinette Neuteboom, hier in China: “Ik geniet van paardrijden en vind het heerlijk om met paarden bezig te zijn. Maar ik zie té regelmatig situaties voorbij komen waarvan ik denk: zielig paard.” FOTO WWW.ARND.NL

kritiek op de paardensport

“We moeten leren leven met de paarden, maar doe het eerlijk en doe het vriendelijk en houd van je paarden, vecht niet met je paarden en gebruik geen geweld met je paarden”, aldus Monty Roberts. FOTO WWW.ARND.NL

welzijn van paarden te verbeteren en niet welzijnsmisstanden door de vingers zien.

Monty Roberts

Nou, lang verhaal. Ik ben er dus mee bezig. Ook al voordat de streakers tijdens Indoor Friesland en Jumping Mechelen de baan in sprongen. Maar ik weet dat ik er niet uit ga komen als ik met een tegenstander van de paardensport in discussie zou gaan. In een gesprek met een vriendin van mij zei ze dat ik eens moest proberen om Monty Roberts te interviewen over dit thema. Hem vragen wat hij vindt van het feit dat er steeds meer

redelijk goed. Hij is de beste polospeler ter wereld en vormt een belangrijk deel van het verhaal dat ik je ga vertellen. Toen wij elkaar voor het eerst ontmoetten, maakten ze elk jaar ongeveer 300 polo-paarden zadelmak bij Cambiaso. 52 procent van die paarden stierf tijdens het proces. Ze bonden ze vast aan een paal tijdens het zadelmak maken waardoor ze vielen en benen en nekken braken en al dat soort dingen. Op aanraden van de coach van het Amerikaanse team, Joel Baker, kwam Adolfo bij mij hier in Californië. Hij bracht twintig paarden mee en zette ze hier op de wei. Ook bracht hij acht van de

training van paarden stoppen.’ Dus ik ging naar Windsor Castle. Ze had 23 paarden die ik in vijf dagen kon doen. Ze waren ongetraind en hadden nooit een zadel opgehad. Ik deed ze alle 23 in gemiddeld 30 minuten per stuk. En de koningin zei: ‘Nu wil ik dat je naar 21 plekken gaat die ik heb geregeld. Ik heb aan de telefoon gezeten en heb 98 paarden voor je klaarstaan verspreid over het Verenigd Koninkrijk. Ik wil dat je mensen laat zien hoe je niet gewelddadig hoeft te zijn om de paarden te starten.’ Ik deed alle 98 in 30 dagen.

Er was daar een man die Hare Majesteit vertelde dat het allemaal nep was wat ik deed. Volgens hem was het een truc. ‘Wat hij doet, kan niet’, zei hij tegen de koningin. De koningin zei: ‘Nou, ik heb 98 paarden door heel het land voor hem klaarstaan en ik ontsla je van al je verplichtingen voor de komende 30 dagen. Ik wil dat je met hem meegaat en let op alles en elke beweging die hij maakt. En kom dan bij me terug en vertel me wat er mis mee is.’ Die man was Korporaal Majoor Terry Pendry, de rij-instructeur van de Household Cavalry. Terry Pendry ging met me mee en aan het einde van die 30 dagen kon hij mijn werk net zo goed doen als ik. Vandaag de dag is Terry Pendry North Lodge in Windsor Caste. Hij is de meneer die met de Fellpony van koningin Elizabeth langs de weg stond terwijl de begrafenisstoet voorbij reed.”

Koningin Elizabeth II

“Je weet dat er een dame is die nu overleden is. Die dame is koningin Elizabeth II. Koningin Elizabeth belde me in 1988 en zei: ‘Ik wil dat je komt, want ik zag een video en ik las verslagen over je training van paarden en ik wil het geweld in de

Monty Roberts tijdens een clinic op het Winter Equestrian Festival in Wellington, Florida, in 1998. FOTO WWW.ARND.NL

Monty Roberts

Monty Roberts groeide op op een paardenbedrijf waar zijn vader op een gewelddadige manier paarden trainde en zadelmak maakte. “Mijn vader verwachtte dat ik in zijn voetsporen zou treden en dus werd ik ook gewelddadig gedisciplineerd op de enige manier die hij kende, met pijn en geweld. Ik heb toen gezworen om voor mijn paarden betere methoden te zoeken”, vertelt hij. “Ik leerde voor het eerst naar paarden luisteren toen ik wilde Mustangs observeerde in Nevada. Ik was toen dertien jaar. Ik heb urenlang in stilte gekeken hoe de wilde paarden met elkaar omgingen en realiseerde me al snel dat paarden een waarneembare en voorspelbare lichaamstaal gebruiken om te communiceren, grenzen te stellen, angst te tonen en ergernis, ontspanning of genegenheid te uiten. Op een moment dat mijn leven zou veranderen, begreep ik dat het gebruik van deze stille lichaamstaal ervoor zou zorgen dat de training en het zadelmak maken van paarden ook op een veel effectievere en humanere manier zou kunnen. Een manier waardoor een echt partnerschap tussen paarden en mij zou worden aangemoedigd. Die manier, bekend geworden als ‘Join-Up’ zou de basis worden van al mijn werk met paarden en later ook met mensen.”

Monty Roberts vergaarde grote bekendheid met de release van zijn boek ‘De man die naar paarden luistert’. Het werd een wereldwijde bestseller. De BBC heeft documentaires over hem gemaakt, onder meer over zijn training van een wilde Mustang (genaamd Shy Boy) zonder hem uit zijn natuurlijke omgeving te halen. Hollywood maakte de kaskraker ‘De Paardenfluisteraar’, een film deels gebaseerd op het leven van Roberts.

Roberts ontving twee eredoctoraten in dierenpsychologie, één van de Universiteit van Zürich, Zwitserland in 2002 en één van de Universiteit van Parma, Italië in 2005.

algemeen meer problemen dan het oplost.

Weet je wat er moet gebeuren? We moeten het beter doen, niet verbieden. Zorg dat je als paardensporter of -houder je zaken voor elkaar hebt en goed, geweldloos en liefdevol met de paarden omgaat. Sommige dingen die wij met paarden doen, zijn niet juist en geweld is nooit het antwoord. Geweld is altijd voor de overtreder en nooit voor het slachtoffer. Niemand van ons is geboren met het recht om te zeggen ‘je moet of ik zal je pijn doen’. Dat geldt voor elk wezen, dier en mens. Dat is mijn standpunt.

De mensen die de sport willen verbieden, dat zijn geen slechte mensen. Nee, ze zien dat er slechte dingen worden gedaan. En de eerste gedachte die ze hebben is: verbied het en dan gebeurt het niet. Maar dat is niet het antwoord. Het antwoord is: ja, verbied sommige dingen die we doen. Geweld is naar mijn mening voor geen enkel paard gepast. Ik sloeg het laatste paard op aandringen van mijn vader en ik ging geweldloos in 1949. Sindsdien heb ik nooit meer een paard geslagen en heb ik elf WK’s gewonnen.”

Niet vechten

“Ik ga binnenkort dood en de wereld gaat door, maar als de paardenwereld teruggedraaid wordt naar 6.000 jaar geleden, dan is dat het meest wrede dat we hun soort aan kunnen doen. Toen werden ze opgegeten door roofdieren. De gemiddelde doodleeftijd van een paard 6.000 jaar geleden was ongeveer vier jaar! Tegenwoordig is het gemiddelde ongeveer zestien tot achttien jaar. Dus we veroordelen ze gewoon ter dood als we zeggen dat we niet met de paarden kunnen leven.

We moeten leren leven met de paarden, maar doe het eerlijk en doe het vriendelijk en houd van je paarden, vecht niet met je paarden en gebruik geen geweld met je paarden.

Vandaag de dag kunnen Adolfo Cambiaso’s paarden niet wachten om op dat poloveld te komen. Ze houden ervan. Hij slaat ze niet, hij doet ze op geen enkele manier pijn. En ze houden van wat ze doen.”

»Binnenkort in de Paardenkrant: deel 2 van het telefoongesprek met Monty Roberts

‘We kunnen niet stoppen met paardrijden’

Tweede deel van het telefoongesprek met Monty Roberts over de kritiek op de paardensport

SOLVANG – “Mijn doel is om de wereld beter achter te laten dan hoe ik hem aantrof, voor paarden en ook voor mensen”, zei de inmiddels 87-jarige Monty Roberts ooit. Toen ik de als paardenfluisteraar bekend geworden paardentrainer uit Californië belde, schrok hij van het feit dat er, vooral in Europa, steeds meer kritiek komt op de paardensport. “Ik had nooit gedacht dat op mijn leeftijd nog een andere belangrijke missie op mijn pad zou komen. De paardensport moet blijven bestaan, maar we moeten het beter doen. We kunnen het beter doen. Het moet geweldloos.” Vorige week in de Paardenkrant deel 1 van dit telefoongesprek, nu het tweede en laatste deel daarvan.

door Dinette Neuteboom

Nadat Monty Roberts in het eerste deel van ons telefoongesprek verhalen vertelde uit zijn lange en rijke leven als paardentrainer en pleitbezorger van geweldloos trainen, legde hij in het tweede deel uit hoe we het als paardenwereld in het hier en nu beter kunnen doen. Roberts kent de Nederlandse paardenwereld echter niet van heel dichtbij en praat vooral vanuit zijn westernachtergrond en vanuit zijn ervaringen met het trainen van wilde en onbeleeerde paarden.

Een baby op straat

“We hebben het paard zesduizend jaar geleden geadopteerd. Als je een kind adopteert, heb je het recht en de plicht om voor dat kind te zorgen. Je kunt net zoveel van

soorten wedstrijden. Niemand zegt dat het verkeerd is dat een ouder een kind laat meedoen aan een hardloophwedstrijd. Wij willen actief zijn als mens. En paarden willen ook heel graag actief zijn. Ik geloof echter niet in sommige wedstrijden die er voor paarden zijn. Zo ben ik altijd een voorstander geweest van paardenrennen zonder zwepen. Dat er paardenrennen zijn is niet erg. In het wild of in de wei racen ze ook tegen elkaar. Paarden houden ervan. Als ze niet leren rennen, worden ze opgegeten door een roofdier. Maar ik ben dus wel van mening dat we ze tijdens het racen niet moeten slaan. Sterker nog, ze gaan niet eens sneller rennen als ze geslagen worden. Ze gaan over het algemeen langzamer, omdat paarden thigmotaxisch zijn, wat

Monty Roberts: “Ik denk dat er helemaal niets mis is met het berijden van paarden, zo lang we rijden zonder enig geweld of pijn voor het paard.” FOTO'S WWW.ARND.NL

toe. Het is een vergissing en het mag niet worden toegestaan.”

Sporen, bidden en kinkettingen

“Ook andere paardensportdisciplines zouden uitgevoerd moeten worden zonder zwepen en pijn. Sporen zouden bedekt moeten zijn met rubber. Mijn sporen zijn allemaal bedekt met rubber. Mijn sporen werken als een telefoon. Ik zend signalen uit met mijn sporen, geen pijn. Ik kan ze dus ook snelle signalen geven met rubber. Dat hoeft niet met metaal. Metaal kan veroorzaken dat de huid van het paard breekt of gaat bloeden. Dat moet je te allen tijde willen voorkomen. We zouden ook heel goed de bidden moeten bestuderen die veel mensen gebruiken. Sommige bidden moeten op de vuilnisbelt gedumpt worden. We moeten weten wat voor het paard het meest comfortabele bit is waarmee wij onze boodschap kunnen verzenden. We mogen een bit nooit gebruiken om het paard pijn te doen. En kinkettingen zouden nooit mogen worden toegestaan. Ze penetreren de huid.”

Alleen voor eigen plezier?

Op de vraag of we paardrijden uit egoïsme, alleen voor ons eigen plezier, antwoordt Monty Roberts: “Egoïsme, tja... Ik bedoel, ik houd ervan om paard te rijden. Ik kan het niet meer, maar mijn hele leven heb ik van paardrijden gehouden. Het gevoel één te zijn met een dier en partners te vormen met dat dier in een activiteit is geweldig. En mijn paarden vinden het heerlijk om bereden te worden. Ze zijn nog nooit geslagen. Ze zijn nooit zo aangespoord dat ze pijn leden. Ze zijn alleen zachtjes aangeraakt met aanwijzingen zodat ze wisten wat ze moesten doen. Heb je een paard dat goed is op een bepaald vlak, dan zal hij enthousiast zijn en aan de teugels trekken om dat te gaan doen. Dus ik denk dat er helemaal

niets mis is met het berijden van paarden, zo lang we rijden zonder enig geweld of pijn voor het paard. We moeten hun partners zijn. We moeten op alle mogelijke manieren eerlijk tegen ze zijn en ze helpen opgroeien en leren hoe ze dingen kunnen doen waar ze plezier in hebben. Ik bedoel, bepaalde paarden hebben plezier in dit en andere paarden hebben plezier in wat an-

te eisen of geweld te gebruiken.”

Co-soort

Tegen het einde van ons telefoongesprek bedankte ik Monty Roberts voor het mooie gesprek en voor zijn levenswerk als pleitbezorger van geweldloze training van paarden. Zijn reactie? “Wacht even. Het is mijn geschenk. Jij waardeert het en ik ben blij dat je dat doet. Maar

‘Mijn sporen werken als een telefoon: ik zend signalen uit, geen pijn’

een geadopteerd kind houden als van je eigen kind en goed voor ze zorgen. Maar je kunt niet voor een kind zorgen dat je als baby zomaar op straat loslaat. Ze zullen het niet overleven. We kunnen dus ook niet stoppen met paardrijden en de paarden maar loslaten in het wild. Ze zouden slechts kort in leven blijven. We moeten leren leven met de paarden. Maar doe het eerlijk en doe het vriendelijk en houd van je paarden. Vecht niet met je paarden en gebruik geen geweld.”

Thigmotaxis

“Wij als mensen hebben allerlei

betekent dat ze van nature tegen druk ingaan, ze wijken niet voor druk en gaan er ook niet harder van lopen. Paarden zijn thigmotaxisch over hun hele lichaam. Ze gaan de pijn in, ze keren zich niet af van pijn. Toch denken de wrede mensen dat ze dat wel doen. Misschien gebeurt dat wel wanneer het paard reageert uit angst voor de zweep, maar dus niet wanneer je het paard als partner behandelt. Als je goed kijkt, zie je paarden hun hoofd en nek draaien als ze tijdens het rennen geslagen worden. Ze gaan in die pijn hangen, hun heupen draaien naar de zweep

De 87-jarige Monty Roberts is geschrokken van het feit dat er, vooral in Europa, steeds meer kritiek komt op de paardensport.

‘Sommige bidden moeten op de vuilnisbelt gedumpt worden’

ders. Er zijn de dravers en springpaarden en paarden die koeien drijven. In het wild doen paarden dat ook, koeien drijven. Ik heb ongeveer vijf jaar door de wildernis getrokken en de Mustangs bestudeerd en heb het met eigen ogen gezien.”

Verbannen is geen oplossing

Terug naar de mensen die willen dat de paardensport wordt afgeschaft. “Ik bewonder ze om het feit dat ze misstanden zien in de paardenwereld. Ze moeten er alleen redelijk over zijn. Verbannen is nooit de oplossing. Liefhebben is het antwoord. We moeten alles op een liefdevolle manier doen met wie of wat dan ook. Met mensen en met dieren is het altijd beter om vanuit liefde te werken dan geweld

ik houd van de mogelijkheid om de paarden te helpen een vriend in de mens te behouden en hier te zijn. Het zou zo wreed zijn als we ze zomaar ergens achter zouden laten. Door domesticatie zijn ze nu een co-soort met ons. En we hebben de verantwoordelijkheid om op een vriendelijke manier voor ze te zorgen. Ik ben erg trots op de manier waarop ik bijna mijn hele leven lang heb gestreden voor geweldloze training van paarden. Maar met dit interview help je me om nog verder te gaan. Er is nog veel werk aan de winkel, dat weten we, maar we hebben ook al een lange weg afgelegd.

Ik houd van paarden en ik zou het geweldig vinden als de hele wereld mijn verhaal zou horen.”

Shy Boy

Shy Boy was een wilde mustang. Decennia geleden vormden Monty Roberts en Shy Boy een relatie in de woestijn van Nevada. Hun verhaal ging de hele wereld over. Shy Boy ging met Roberts mee naar zijn farm, maar na een paar maanden liet Roberts Shy Boy de keuze: terugkeren naar zijn kudde in de wildernis of bij Roberts blijven. Shy Boy koos voor het laatste.

“In het wild zou Shy Boy twintig jaar geleden al zijn overleden”, vertelt Roberts. “Maar hij is er nog steeds. Hij wordt dit jaar 31. Mustangs leven niet zo lang. Als Mustangs in het wild een jaar of veertien worden, is dat een lang leven. Ze zitten vaak vol met parasieten. Shy Boy is hier op zijn plek. En elke keer als ik bij zijn weide kom, roept hij naar me en wil hij dat ik hem gedag kom zeggen. Hij houdt van mensen.”